



רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

22 בספטמבר 2020

1365

ד' בתשרי התשפ"א

עמוד

הצעת חוק התכנית לסייע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון), התשפ"א-2020 6

הצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון),
התשפ"א-2020

תיקון סעיף 6

1.

בחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – החוק העיקרי). בסעיף 6, בסעיף 18 ולג לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007², המובא בו, במקום "יחול, בשינויים המחויבים", יבוא "יחול" ובמקום "בעל שליטה" יבוא "בעל שליטה, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא "וכן יחולו עליהם הוראות חוק קיוזו מסיים, התש"ם-1980³, כאילו היו חוב מס".

ד ב ר י ה ס ב ר

בלבית העלייה בתחלואה וצמצום התפשטות נגיף הקורונה" (להלן – החלטת מס' 376).

במסגרת החלטה זו הוחלט על הטלת הגבלות מחמירות על פעילות עסקים, מוסדות חינוך, תחבורה ציבורית, התקהלות ויציאה למרחב הציבורי, החל בערב ראש השנה ועד לסוף חג הסוכות. בהתאם להחלטה זו ומכוח חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, הותקנו תקנות המעגנות את ההגבלות האמורות.

בהצעת חוק זו מוצעים תיקונים והתאמות בחוק התכנית לסיוע כלכלי שנועדו להקל את התנאים לקבלת המענק המשולם לעסקים לפי פרק ו' לחוק האמור בעד החודשים שבהם נפגעו עוסקים בשל ההגבלות הנוספות שהוטלו כאמור (להלן – ההגבלות החדשות). כמו כן מוצעים תיקונים בחוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"ף-2020 (להלן – תיקון מס' 216), ובחוק מענק לעידוד תעסוקה, שנועדו לאפשר למשק להתמודד עם ההגבלות האמורות. לבסוף מוצע לתקן את חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק הפחתת הגירעון) ולהגדיל את מגבלת ההוצאה בהתאם לאמור לעיל.

סעיפים לצורך ייעול גביית חובות של מענקים ששולמו 1 ו-7 ביתר, בין השאר על רקע תשלומי מקדמות אשר נקבעים מזמן לזמן, מוצע לקבוע הוראת קיוזו לחוב הקיים בשל מענק ששולם ביתר מול יתרות זכות במערכי המס השונים, באמצעות החלת הוראות חוק קיוזו מסיים, התש"ם-1980, בדומה להוראה שנקבעה בעניין זה בסעיף 9(ד) לחוק מענק לעידוד תעסוקה. בעניין זה מוצע, בסעיף 1 להצעת החוק, לתקן את סעיף 18 לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007 (להלן – חוק מענק עבודה). המובא בסעיף 6 לחוק התכנית לסיוע כלכלי שעניינו תשלום ביתר של מענק סיוע לעצמאים ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים המשולם לפי פרק

כללי העולם, ובכלל זה ישראל, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה כתוצאה מהתפרצות ומהתפשטות של נגיף קורונה SARS-CoV-2 הגורם למחלה COVID-19 (להלן – נגיף הקורונה).

מאז תחילת התפרצות המגפה ולצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף הטילה הממשלה הגבלות שונות, בין השאר על פתיחת מקומות עבודה ועל התייצבות של עובדים במקומות עבודתם, אשר לא אפשרו לקיים שגרת עבודה רגילה. בעקבות זאת, מעסיקים רבים הוציאו את עובדיהם לחופשה ללא תשלום או הודיעו על פיטוריהם. כך גם הוטלו הגבלות שונות ותנאים לפעילותם של מקומות הפתוחים לציבור, מסחר ועסקי בילוי ופנאי במטרה לצמצם את סיכון ההדבקה במקומות אלה. נוסף על כך הוטלו הגבלות על פעילותם של מקומות ועסקים שבהם מתרחשת התקהלות משמעותית ומתקיים לגביהם חשש לבריאות הציבור. ההגבלות האמורות שונות בהתאם להתפשטות המחלה.

עקב המשבר הבריאותי והכלכלי החמור, נדרשה הממשלה להוציא סכומים ניכרים הן לצורך מניעת התפשטות נגיף הקורונה החדש וטיפול מיידי בחולים שנדבקו בו, והן לצורך סיוע משמעותי למשק כדי לאפשר לו לצלח את המשבר האמור, באמצעות סיוע כלכלי לאזרחים ולעסקים.

בהמשך לכך חוקקו חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"ף-2020, חוק מענק לעידוד תעסוקה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן – חוק מענק לעידוד תעסוקה), וחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – חוק התכנית לסיוע כלכלי), במטרה לאפשר למשק להתמודד עם המשבר הכלכלי העמוק שבו הוא מצוי עקב ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ולהקנות לו ודאות לטווח הבינוני, עד לחודש יוני 2021.

ביום כ"ד באלול התש"ף (13 בספטמבר 2020) התקבלה החלטת ממשלה מס' 376 שעניינה "תכנית רב-שלבית

¹ ס"ח התש"ף, עמ' 298.

² ס"ח התשס"ח, עמ' 84.

³ ס"ח התש"ם, עמ' 50.

2. בסעיף 7 לחוק העיקרי, אחרי ההגדרה "חוק מס ערך מוסף" יבוא:
"טובין", "המס", "עסק", "עסקה", "שירות" ו"שנת המס" – כהגדרתם בחוק מס ערך מוסף";

3. בסעיף 8 לחוק העיקרי –
(1) בפסקה (2) –

(א) האמור בה יסומן כפסקת משנה (א), ובה, במקום "בפסקה זו" יבוא "בפסקת משנה זו";

(ב) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), לעניין תקופת הזכאות הקובעת, יקראו את אותה פסקת משנה כך שבמקום "40%" יקראו "25%"; לעניין פסקת משנה זו –

(1) "תקופת הזכאות הקובעת" – התקופה האמורה בפסקה (3) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7, ולעניין עוסק שמתקיימים לגביו שני אלה – התקופה האמורה בפסקה (4) לאותה הגדרה:

(א) בתקופת פעילותו שמיום כ"ד בטבת התשע"ט¹ ובינואר 2019) ואילך, חל החיוב במס על עיקר עסקאותיו עם קבלת התמורה, והתמורה התקבלה בחלוף למעלה מ-30 ימים מיום מסירת הטובין או מתן השירות, לפי העניין; לעניין זה, "חיוב במס" – כמשמעותו בפרק ו' לחוק מס ערך מוסף;

ד ב ר י ה ס ב ר

סיוע בעד חודשי הזכאות שבהם חלו ההגבלות הנוכרות, גם אם ההפחתה במחזור עסקאותיו כאמור אינה מגיעה ל-40%, ובלבד שהיא עולה על 25% ממחזור עסקאותיו בתקופה המקבילה שלפני התפרצות הנגיף.

מוצע להקל את התנאים לקבלת המענק כאמור, לגבי החודשים שבהם באה לידי ביטוי הירידה בהכנסות בעקבות ההגבלות החדשות אצל העוסקים. הירידה במחזור העסקאות של העוסקים כתוצאה מההגבלות צפויה להתבטא אצל רוב העוסקים בירידה במחזור העסקאות בתקופת הזכאות של חודשים ספטמבר ואוקטובר בשנת 2020 (התקופה האמורה בפסקה (3) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7 לחוק התכנית לסיוע כלכלי), שכוללת את התקופה שבה חלו ההגבלות, ועל כן מוצע להקל בתנאים לקבלת המענק בעבור חודשים אלה.

ואולם יש עוסקים המדווחים על עסקאותיהם עם קבלת התמורה, והתמורה ניתנת להם בחלוף למעלה מ-30 ימים (להלן – עוסקים המדווחים על עסקאותיהם עם קבלת התמורה). אצל עוסקים אלה, הירידה במחזור העסקאות כתוצאה מההגבלות החדשות צפויה להתבטא בתקופה הכוללת את החודשים נובמבר ודצמבר בשנת 2020, ועל כן, מוצע להקל על עוסקים אלה בתנאים לקבלת המענק בעבור תקופה זו (להלן, לגבי שני סוגי העוסקים הנוכרים לעיל, לפי העניין – תקופת הזכאות הקובעת).

ג' לחוק האמור. כמו כן מוצע בסעיף 7 להצעת החוק, לתקן את סעיף 16(ב) לחוק התכנית לסיוע כלכלי שעניינו תשלום ביתר של מענק סיוע לעוסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות המשולם לפי הוראות פרק ו' לחוק האמור.

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 7 לחוק התכנית הכלכלית, הוא סעיף ההגדרות של פרק ו' לחוק האמור, ולהגדיר כמה מונחים המשמשים בו, כפי שהם מוגדרים בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.

סעיף 3 פרק ו' לחוק התכנית לסיוע כלכלי מעגן, בין השאר, זכאות לקבלת מענק לעוסקים שנפגעו בעקבות משבר הקורונה, וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו בו.
לפסקה (1)

לפי סעיף 8 לחוק התכנית לסיוע כלכלי ניתן מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות לעוסק שמחזורי עסקאותיו ירדו בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה (להלן – מענק סיוע). לפי פסקה (2) של סעיף 8 האמור, מענק סיוע ניתן רק לעוסק שמחזור עסקאותיו בתקופת הזכאות בשנת 2020 (לאחר תחילת התפשטות נגיף הקורונה) נמוך ממחזור עסקאותיו בתקופת המקבילה בשנת 2019 (לפני התפשטות הנגיף), בסכום העולה על 40% ממחזור העסקאות שלו בשנת 2019 או יותר.

מוצע להקל על עוסק שנפגע כתוצאה מההגבלות החדשות (ובראשן – הסגר), ולקבוע שהוא יהיה זכאי למענק

(ב) הוא אינו זכאי למענק בעד תקופת הזכאות האמורה בפסקה (3) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7;

(2) על אף הוראות פסקת משנה (1), רשאי שר האוצר, בצו, לקבוע כי "תקופת הזכאות הקובעת" כאמור באותה פסקה משנה תכלול גם את התקופה האמורה בפסקה (4) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7, ולעניין עוסק שמתקיים לגביו האמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב) של פסקת משנה (1) – גם את התקופה האמורה בפסקה (5) לאותה הגדרה, ובלבד ששר האוצר קבע כי יינתן לגבי התקופה האמורה בפסקה (4) להגדרה האמורה מענק לפי פרק זה, כאמור ברישה לאותה הגדרה;"

(2) בפסקה (5), במקום "סעיף 5" יבוא "סעיף 11".

תיקון סעיף 9 4. בסעיף 9 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן כסעיף קטן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) על אף הוראות פסקאות משנה (א) עד (ג) של סעיף קטן (א)(4) –

(1) יקראו את פסקאות המשנה האמורות, לעניין סכום המענק בעד תקופת הזכאות הקובעת, כך:

"(א) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף (2)8, עולה על 25% אך אינו עולה על 40% – סכום השווה למכפלה של 0.1 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

ד ב ר י ה ס ב ר

הקובעת, וסוגי העוסקים שיהיו זכאים לו. לפי המתווה המוצע, כלל סוגי העוסקים הזכאים למענק בעד תקופת הזכאות הקובעת, בלא תלות במחזור העסקאות שלהם, יהיו זכאים למענק המתבסס על מקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות והמחזור שלהם בתקופת הבסיס, באופן אחיד, ובהתאם לירידת המחזורים שלהם. מוצע לקבוע מתווה כמפורט להלן:

(1) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף (2)8 לחוק התכנית לסיוע כלכלי, עולה על 25% אך אינו עולה על 40% – סכום השווה למכפלה של 0.1 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(2) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף (2)8 לחוק האמור עולה על 40% אך אינו עולה על 60% – סכום השווה למכפלה של 0.2 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(3) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף (2)8 לחוק האמור עולה על 60% אך אינו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.35 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(4) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף (2)8 לחוק האמור עולה על 80% – סכום

בשל האי-ודאות לגבי מצב ההגבלות במשק בתקופה שלאחר תום תקופת הזכאות של חודשים ספטמבר ואוקטובר בשנת 2020, מוצע להסמיך את שר האוצר להאריך את התקופה שבה יינתנו ההקלות המוצעות בהצעת חוק זו, כך שתקופת הזכאות הקובעת תכלול גם את תקופת הזכאות של החודשים נובמבר ודצמבר בשנת 2020, וכמו כן להאריך בהתאמה את התקופה כאמור לעניין עוסקים המדווחים על עסקאותיהם עם קבלת התמורה כך שאלה יהיו זכאים להקלות על סמך נתוני הירידה בהכנסותיהם בתקופת הזכאות של חודשים ינואר ופברואר בשנת 2021 (להלן – תקופת הזכאות הנוספת). הארכה זו תתאפשר רק אם שר האוצר קבע, מכוח הסמכות הנתונה לו בהגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7 לחוק, כי יינתן מענק סיוע בעד תקופה זו.

לפסקה (2)

תביעה לקבלת מענק מוגשת לפי סעיף 11 לחוק התכנית לסיוע כלכלי, ומוצע לתקן טעות שנפלה בהפניה לסעיף זה, בפסקה (5) של סעיף 8 לחוק האמור.

סעיף 4 סעיף 9 לחוק התכנית לסיוע כלכלי עניינו בסכום מענק הסיוע, ומוצע לתקנו בהמשך לתיקון המוצע בסעיף 3 להצעת החוק, ולקבוע בו, בסעיף קטן (ב)(1) כנוסחו המוצע, מתווה מקל לגבי שיעור ירידת המחזורים שממנו נגזר סכום המענק בעד תקופת הזכאות

(ב) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 40% אך אינו עולה על 60% – סכום השווה למכפלה של 0.2 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ג) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 60% אך אינו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.35 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ד) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.5 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס”;

(2) קבע שר האוצר לפי הוראות סעיף 8(2)(ב) כי תקופת הזכאות הקובעת תכלול גם את התקופות הנוספות המפורטות באותו סעיף, יקראו את פסקאות המשנה האמורות, לענין סכום המענק בעד התקופות הנוספות כאמור, כך:

”(א) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 אינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים ושיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 25% אך אינו עולה על 40% – סכום השווה למכפלה של 0.1 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ב) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 אינו עולה על 200 מיליון שקלים חדשים ושיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 40% אך אינו עולה על 60% – סכום השווה למכפלה של 0.2 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

ד ב ר י ה ס ב ר

ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(2) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 אינו עולה על 200 מיליון שקלים חדשים ושיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 40% אך אינו עולה על 60% – סכום השווה למכפלה של 0.2 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(3) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 60% אך אינו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.35 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(4) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.5 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס.

השווה למכפלה של 0.5 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס.

בשל האי-ודאות הקיימת באשר להיקף פעילות העסקים בתקופה שלאחר תום תקופת הזכאות של חודשים ספטמבר ואוקטובר בשנת 2020, מוצע, בסעיף קטן (ב)2) כנוסחו המוצע, לקבוע מתווה מקל לגבי שיעור ירידת המחזורים שממנו נגזר סכום המענק גם לתקופה זו. מתווה זה יחול רק אם שר האוצר האריך בצו את התקופה המזכה בהקלות לפי הצעת חוק זו, מכוח סמכותו לפי סעיף 8(2)(ב)2) לחוק התכנית הכלכלית, כנוסחו המוצע בסעיף 3 להצעת החוק. להלן סכומי המענק לפי המתווה המוצע:

(1) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 אינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים ושיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 25% אך אינו עולה על 40% – סכום השווה למכפלה של 0.1 במקדם

(ג) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 28(2), עולה על 60% אך אינו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.35 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ד) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 28(2), עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.5 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס.”

הוספת סעיף 13א 5. אחרי סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

”מקדמה על חשבון 13א. (א) עוסק שיש לו יסוד סביר להניח כי הוא יהיה זכאי למענק המענק בעד תקופת הזכאות הקובעת, כאמור בסעיף 28(ב)(1), החלה לגביו, רשאי להגיש בקשה לקבלת מקדמה על חשבון המענק בעד אותה תקופה.

(ב) עוסק שהגיש בקשה כאמור בסעיף קטן (א), תשולם לו מקדמה לפני תום תקופת הזכאות הקובעת כאמור באותו סעיף קטן (בסעיף זה – מקדמה מיוחדת), אם מתקיימים שני אלה:

(1) נקבעה זכאותו של העוסק לאחד משני המענקים שלהלן, לפחות:

(א) מענק לפי החלטת ממשלה מס' 5015 מיום ל' בניסן התש"ף (24 באפריל 2020) (להלן – החלטת ממשלה מס' 5015);

(ב) מענק בעד תקופת הזכאות האמורה בפסקה (1) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7;

(2) העוסק הצהיר, בבקשה כאמור בסעיף קטן (א), כי יש יסוד סביר להניח כי הוא יהיה זכאי למענק בעד תקופת הזכאות הקובעת.

(ג) מקדמה מיוחדת תהיה בשיעור של 50% מסכום המענק שלו זכאי העוסק כאמור בסעיף קטן (ב)(1)(א) או (ב), לפי העניין, ואם היה העוסק זכאי לשני המענקים כאמור, תהיה המקדמה כאמור בשיעור של 50% מאחד מהמענקים כאמור, לפי בחירת העוסק.

(ד) בקשה לקבלת מקדמה מיוחדת תוגש בתוך 30 ימים מיום י"ב בתשרי התשפ"א (30 בספטמבר 2020), ויחולו עליה הוראות סעיף 11(ד), בשינויים המחוייבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

המקדמה המיוחדת תהיה בשיעור של 50% מסכום המענק שהעוסק זכאי לו מכוח החלטת ממשלה מס' 5015 מיום ל' בניסן התש"ף (24 באפריל 2020), בדבר מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה, או מסכום מענק הסיוע שהעוסק זכאי לו בעד תקופת הזכאות של החודשים מאי ויוני בשנת 2020, כפי שתוקנה בהחלטת ממשלה מס'

סעיפים במטרה להקל על עוסקים בתקופת ההגבלות 5 ו-6 החלה בחודשים ספטמבר ואוקטובר בשנת 2020, מוצע לקבוע כי תשולם להם, על פי בקשה שיגישו, מקדמה מיוחדת על חשבון המענק בעד תקופת הזכאות הקובעת הרלוונטית להם. המקדמה המיוחדת תשולם לעוסק אשר יצהיר בבקשתו כי יש יסוד סביר להניח כי הוא זכאי למענק בעבור חודשים אלה.

(ה) שולמה לעוסק מקדמה מיוחדת לפי הוראות סעיף זה –

(1) לא תשולם לאיתו עוסק, לפי הוראות סעיף 13, מקדמה נוספת על חשבון המענק שלו הוא זכאי בעד תקופת הזכאות הקובעת;

(2) יופחת סכום המקדמה המיוחדת מסכום המענק שלו זכאי העוסק בעד תקופת הזכאות הקובעת.

(ו) הוראות סעיף 19 יחולו על מקדמה לפי סעיף זה.”

6. בסעיף 15 לחוק העיקרי, במקום “סעיף 13” יבוא “פרק זה”.
7. בסעיף 16(ב) לחוק העיקרי, במקום “אילו היו מס” יבוא “כאילו היו מס וכן יחולו עליהם הוראות חוק קיזוז מסים, התש”ס-1980⁴, כאילו היו חוב מס”.
8. בחוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס’ 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש”פ-2020⁵, בסעיף 2(ה)2(ה), בסעיף 179(ב) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ”ה-1995⁶, המובא בו, במקום “כ”ו באב התש”ף (16 באוגוסט 2020)” יבוא “כ”ו באלול התש”ף (16 בספטמבר 2020)”.
- תיקון סעיף 15
- תיקון סעיף 16
- תיקון חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס’ 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה)

ד ב ר י ה ס ב ר

הביטוח הלאומי המובא בו “התקופה הקובעת” שהיא תקופת הזכאות לדמי אבטלה כאמור, עד יום כ’ בתמוז התשפ”א (30 ביוני 2021), או עד 30 ימים לאחר המועד שבו הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה כי שיעור הבלתי מועסקים החודשי בתקופת הקורונה פחת מ-7.5%, לפי המוקדם משניהם. נוסף על כך, נקבע בסעיף 17(ב) לחוק הביטוח הלאומי שהוסף בסעיף 2(ה) לחוק התכנית לסיוע כלכלי, כי אם שיעור האבטלה שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אחרי יום כ”ו באב התש”ף (16 באוגוסט 2020), פחת מ-10% אך לא פחת מ-7.5%, יהיו דמי האבטלה בעד התקופה שתחילתה 30 ימים לאחר הפרסום האמור וסיומה בתום התקופה הקובעת, למי שזכאי לדמי אבטלה לפי סימן ה’ האמור, מ-30 ימים שלאחר מועד ההודעה ועד תום התקופה הקובעת, 90% משיעורם ערב פרסום הלשכה האמור. ביום כ”ה באלול התש”ף (14 בספטמבר 2020) פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי שיעור הבלתי מועסקים בחודש אוגוסט עמד על 9.8%. לכן, לפי הוראות תיקון מס’ 216 כאמור, גובה דמי האבטלה צפוי לקטון ב-10%. ואולם, עקב החמרת ההגבלות בחודש ספטמבר 2020 כפי שפורט בחלק הכללי של דברי ההסבר, ניתן להעריך כי שיעור הבלתי מועסקים יעלה בצורה חדה.

בעקבות האמור לעיל, מוצע לתקן את סעיף 179(ב) לחוק הביטוח הלאומי ולדחות את המועד שממנו יחול מנגנון ההפחתה בדמי האבטלה הקבוע בתיקון מס’ 216, מיום כ”ו באב התש”ף (16 באוגוסט 2020) ליום כ”ו באלול התשפ”א (16 בספטמבר 2020).

152 מיום ו’ בתמוז התש”ף (28 ביוני 2020), לפי בחירת העוסק, אם העוסק זכאי רק לאחד מהמענקים האמורים, ייקבע גובה המקדמה כאמור בהתאם למענק שלו הוא זכאי. אם העוסק אינו זכאי אף לאחד מהמענקים האמורים, הוא לא יהיה זכאי למקדמה כלל.

יובהר כי אין בכך שעוסק אינו זכאי למקדמה מיוחדת לפי הוראות סעיף 13 לחוק התכנית הכלכלית כנוסחו המוצע, כדי לפגוע בזכאות המהותית שלו לקבלת המענק בעבור תקופת הזכאות הקובעת.

לבסוף, מוצע להבהיר כי תשלום המקדמה המיוחדת יופחת בהמשך מסכום המענק הסופי שייקבע שהעוסק זכאי לו בעד תקופת הזכאות הקובעת, ויראו אותו כמענק לעניין אופן התשלום, גבייה, קיזוז וכיוצא באלה. את הבקשות למקדמה מיוחדת יהיה ניתן, על פי המוצע, להגיש במהלך חודש אוקטובר 2020 בלבד.

סעיף 8 כדרי לתת מענה סוציאלי למבוטחים שנפלטו משוק העבודה כתוצאה ממצב החירום בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, אושר בכנסת ביום ט”ו בתמוז התש”ף (7 ביולי 2020) – תיקון מס’ 216, שבו הוסף בפרק ז’ לחוק הביטוח הלאומי, התשנ”ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), כהוראת שעה, סימן ה’ שעניינו הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה. סימן זה קובע התאמות בחוק הביטוח הלאומי לשם מתן הקלות והטבות בעניין קבלת דמי אבטלה לעובדים שהעסקתם הופסקה בעקבות התפרצות נגיף הקורונה. בסעיף 2 לחוק התכנית לסיוע כלכלי תוקן תיקון מס’ 216, ובין השאר הוארכה בסעיף 179 לחוק

⁴ ס”ח התש”ס, עמ’ 50.

⁵ ס”ח התש”ף, עמ’ 210.

⁶ ס”ח התש”ף, עמ’ 323.

תיקון חוק מענק לעידוד תעסוקה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)

9.

בחוק מענק לעידוד תעסוקה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, בסעיף 1 –

(1) בהגדרה "מצבת עובדים", לחודש מסוים, בסופה יבוא "ואולם לעניין מצבת העובדים לחודש ספטמבר 2020 יובאו בחשבון גם עובדים שפוטרו או שהוצאו לחופשה ללא תשלום החל מיום כ"ז באלול התש"ף (16 בספטמבר 2020), ובלבד שהועסקו אצל אותו מעסיק 15 ימים לפחות במהלך חודש ספטמבר 2020";

(2) בהגדרה "השכר המזערי", בסופה יבוא "ואולם השכר המזערי לעניין חודש ספטמבר 2020 יהיה 2,500 שקלים חדשים, ולעניין עובד שמשתכר שכר מינימום מותאם והוצג לגביו אישור כאמור – 1400 שקלים חדשים".

10. תיקון חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992* –

(1) בסעיף 16(ב), במקום "20.95%" יבוא "21.34%";

(2) בסעיף 17(א), במקום "10.75%" יבוא "12.69%".

ד ב ר י ה ס ב ר

המזכים למענק. לכן, מצבת העובדים אשר נלקחה בחשבון לצורך חישוב המענק בחודש מסוים כללה את מספר העובדים אצל המעסיק, בניכוי העובדים שפוטרו או שהיו בחופשה ללא תשלום באותו חודש, בין אם הועסקו כל החודש ובין אם הועסקו רק בחלקו. כדי לאפשר למעסיקים לקבל את המענק בעד חודש ספטמבר 2020 כאמור, מוצע לקבוע כי לגבי חודש ספטמבר 2020 יהיה זכאי המעסיק למענק גם בשל עובדים שפוטרו או שהוצאו לחופשה ללא תשלום במהלך אותו חודש, ובלבד שעבדו אצל המעסיק בחודש ספטמבר 2020, 15 ימים לפחות.

לפסקה (2)

אחד מתנאי הזכאות למענק לפי חוק מענק לעידוד תעסוקה הוא כי שכרו של העובד אצל המעסיק בעד החודש שבשלו מתבקש המענק הוא בגובה השכר המזערי, כהגדרתו בחוק האמור, לפחות. כעת, בשל ההגבלות המשמעותיות שהוטלו כאמור לעיל, מוצע להקטין את הסכום שייחשב ל"שכר המזערי" לצורך קבלת המענק, וזאת רק לגבי הזכאות לקבלת מענק בעד חודש ספטמבר 2020.

10 סעיף חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק הפחתת

הגירעון) תוקן לאחרונה בחוק התכנית לסיוע כלכלי ובחוק התכנית הכלכלית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש – מענק חדר-פעמי) (הוראת שעה ותיקוני חקיקה) התש"ף-2020. התיקונים נועדו לאפשר את יישומן של התכניות הכלכליות שעליהן החליטה הממשלה לשם התמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה. חוק הפחתת הגירעון יוצר מגבלה על תקציב המדינה, בין השאר באמצעות קביעת מגבלת ההוצאה שבסעיף 6א שבו המגדירה את שיעור הגידול המרבי המותר בתקציב המדינה בניכוי החזר חובות (למעט החזר חובות לביטוח לאומי), משנת תקציב מסוימת לשנת התקציב שאחריה (להלן – מגבלת ההוצאה). מכיוון שלשם

סעיף 9 כדי לזרז את חזרתם לעבודה של מי שפוטרו או הוצאו לחופשה ללא תשלום בשל ההגבלות שהוטלו במשק לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף, נחקק ביום כ"ד בסיוון התש"ף (16 ביוני 2020) חוק מענק לעידוד תעסוקה שמטרתו להעניק תמריץ כספי למעסיקים אשר יקלטו או יחזירו לעבודה עובדים אשר הוצאו משוק העבודה בתקופת משבר הקורונה. המענק נקבע על סך של 7,500 שקלים חדשים לעובד, או 3,750 שקלים חדשים – תלוי במועד החזרה לעבודה, מחולק ל-4 פעימות. מענק זה נועד להפחית את עלויות העסקת עובדים אלה גם בתקופה שבה אין ודאות בשווקים, ולתמריץ את המעסיקים לקלוט ולהעסיק את העובדים בחודשים יוני עד ספטמבר 2020 או יולי עד אוקטובר 2020, לפי העניין (ר' סעיף 4(ב) ו-1(ב) לחוק האמור). כאמור לעיל, החליטה הממשלה בהחלטת ממשלה מס' 376 על תקופה נוספת שבה יוטלו הגבלות לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף, ובין השאר הגבלות על פתיחת מקומות עבודה מסוימים וכן על התייצבות של עובדים במקומות עבודתם. הגבלות אלה צפויות להשפיע על האפשרות לקיים שגרת עבודה רגילה וייתכן שיביאו לירידה בצריכת מוצרים ובאספקת שירותים. לאור זאת, מעסיקים רבים שהחזירו את עובדיהם לעבודה לאחר תקופת הסגר הראשון, צפויים להוציא את עובדיהם לחופשה ללא תשלום או לחלופין לפטרם.

כדי להשלים את מתן ארבע פעימות המענק הקבועות בחוק מענק לעידוד תעסוקה ולסייע לעסקים שהחזירו עובדים, מוצע ליצור גמישות בתנאי הזכאות למענק בעד חודש ספטמבר 2020 בלבד, כפי שיפורט להלן.

לפסקה (1)

לצורך חישוב המענק לפי חוק מענק לעידוד תעסוקה נבחן הגידול במצבת העובדים אצל המעסיק בחודשים

* ס"ח התש"ף, עמ' 78.

⁸ ס"ח התשנ"ב, עמ' 45; התש"ף, עמ' 438.

11. תחילתו של חוק זה ביום כניסתו לתוקף של חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 תחילה והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון מס' 6)⁹, לעניין הגדלת ההוצאה הממשלתית נוסף על האמור בסעיף 3ב(א)(2)(א) ו-ב) לחוק-יסוד: משק המדינה¹⁰ המובא בו, בסכום של 2.5 מיליארד שקלים חדשים נוספים לפחות.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לתקן את סעיף 17 לחוק הפחתת הגירעון, אשר קובע גידול חריפתי במגבלת ההוצאה השנתית לשנת 2021 כך שההוצאה המותרת לשנה זו לצורך התמודדות עם משבר הקורונה ולצורך כך בלבד, תעמוד על שיעור של 12.69%, המהווה גידול של 1.94% מהתיקון האחרון (כ-8 מיליארד שקלים חדשים). ההגדלה האמורה מתבצעת לצורך מימון התיקונים המוצעים בהצעת חוק זו וזה לצד מימון צרכים ישירים להתמודדות עם התגברות התחלואה בקורונה ומימוש הגדלת היקף ההלוואות בערבות המדינה, אשר כפופה לאישור ועדת הכספים של הכנסת. יצוין כי בשלב זה יש עדיין אי-ודאות בנוגע להשפעת הגל השני של התפרצות נגיף הקורונה, מידת הפגיעה הכלכלית הגלובלית וקצב ההתאוששות של המשק וכן תוואי התחלואה העתידי והתפרצות התחלואה המחודשת, ולכן הסכומים המצוינים בהצעת חוק זו מהווים מסגרת מוערכת לצורך ההוצאות שנקבעו.

מאחר שעלויות אלה צפויות להיות חריפתיים, מוצע להותיר על כנה את ההוראה הקובעת כי הגידול לא יהיה חלק מחישוב מגבלת ההוצאה לשנים הבאות.

סעיף 11 בשל הצורך במקור תקציבי למימון התשלומים הנדרשים לפי החוק המוצע מוצע לקבוע כי החוק ייכנס לתוקף רק לאחר כניסתו לתוקף של חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון מס' 6) (ראו: הצעות חוק הממשלה, התשפ"א, עמ' 2) והוספת 2.5 מיליארד שקלים חדשים לפחות להוצאה הממשלתית לשנת 2020, שהוא הסכום המוערך של התשלומים האמורים.

ביצועה של התכנית הכלכלית נדרשות הוצאות החורגות ממגבלת ההוצאה לשנת 2020 ולשנת 2021, תוקנה מגבלת ההוצאה לשנים האמורות הקבועה בחוק הפחתת הגירעון. יצוין כי מאחר שעדיין לא אושר חוק התקציב לשנת 2020 הממשלה פועלת לפי סעיף 3ב לחוק-יסוד: משק המדינה, אשר קובע כי כל עוד לא התקבל חוק התקציב, תהיה הממשלה רשאית להוציא כל חודש סכום השווה לחלק השנים עשר מהתקציב השנתי הקודם, בתוספת הצמדה למדד המחירים לצרכן. חוק-יסוד: משק המדינה תוקן לאחרונה בכמה הוראות שעה, כך שאושרה בו הגדלת מגבלת ההוצאה האמורה לשנת 2020.

מאחר שיש צפי להעברת חוק תקציב לשנת 2020 עוד השנה, עוגנה הגדלת מגבלת ההוצאה לשנת 2020 שבחוק-יסוד: משק המדינה, גם במסגרת חוק הפחתת הגירעון כאמור לעיל.

זאת ועוד, הגדלת מגבלת ההוצאה של שנת 2021 נדרשה בשל הוראת סעיף 4א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, המגבילה את יכולתה של הממשלה לקבל החלטות חדשות לשלוש שנות התקציב הבאות, שכרוכות בהוצאה תקציבית החורגת מהגבלות ההוצאה של שנים אלה (להלן – מגבלת הנומרטור). לפיכך, תוקנה כאמור מגבלת ההוצאה לשנת 2021 כך שההוצאות הנדרשות לצורך ביצוע התכנית הכלכלית לא יחרגו ממנה.

מוצע בהצעת חוק זו להגדיל פעם נוספת את מגבלת ההוצאה לשנת 2020 ולשנת 2021. מאחר שלעת עתה טרם אושר חוק התקציב לשנת 2020, מוצע במקביל להצעת חוק זו, מהטעמים שפורטו לעיל, לקדם חקיקה שתתקן שוב, בהוראת שעה, את חוק-יסוד: משק המדינה.

בהתאם לאמור לעיל מוצע לתקן את סעיף 16 לחוק הפחתת הגירעון הקובע את מגבלת ההוצאה לשנת 2020 ולהגדיל את ההוצאה הממשלתית בשנת 2020 בשיעור של 0.39% נוספים לצורך התמודדות עם משבר הקורונה ולצורך כך בלבד.

⁹ הצעות חוק הממשלה, התשפ"א, עמ' 2.

¹⁰ ס"ח התשל"ח, עמ' 206.

